

TREHÖRNABLADET

ANSVARIG UTGIVARE: STURE BROLIN
FORM & LAYOUT: PETER FREJHAGEN

NR 105 | JUNI 2018

INNEHÅLL

- * **Gourmétrace - uppskattat av många**
- * **Valborg firades på Trehörna Badplats**
- * **Historisk vandring med Kalle Bäck**
- * **Långväga besökare till Trehörna**
- * **Politiskt samtal i Lusthuset**

HÄNDER I TREHÖRNA

DATUM	TID	PLATS	ARRANGÖR	HÄNDELSE
18 JUNI	17.00	Hembygdsgården	Svenska Kyrkan	SLÅTTER. Traditionsenligt genomför ett slåtter där alla är välkomna.
22 JUNI	15.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	MIDSOMMAR. Vi dansar runt stången, fiskdam och fikar i gräset.
22 JUNI	17.30	Fotbollsplan	Trehörna Byalag	BRÄNNBOLL. Som vanligt avslutar vi midsommar med brännbollsturnering.
23 JUNI	11.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	MIDSOMMARGUDTJÄNST. Kalle Bäck ger oss ännu ett levnadsöde.
18 JULI	19.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	MARIMBAKONSERT. Konsert i Trehörna kyrka.
22 JULI	11.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	HÖGMÄSSA. Högmässa i Trehörna Kyrka.
26 AUG	18.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	GUDSTJÄNST. Gudstjänst i Trehörna Kyrka.
1 SEPT	13.00	Trehörna	Trehörna Byalag mfl.	TREHÖRNADAGEN. Denna dag är tillägnad oss, schema på sidan 2.
16 SEPT	10.00	Hembygdsgården	Röda Korset	VÅFFELKAFÉ & TIPSPROMENAD. Gå rundan och ät våfflor tillsammans.

TIPS

Trehörnabladet finns att läsa på vår hemsida: www.trehorna.nu.

Här finns även tidigare nummer av tidningen att läsa.

REDAKTIONSKOMMITTÈN

Kommittén består av Sture Brolin, Kicki Svenberg, Peter Frejhagen, Gunni Karlsson och Christer Ignell.

Material till tidningen skickas till:

Sture Brolin: sture.brolin@outlook.com / 072-730 95 52

SVERIGE SOM STORMAKT PÅ 1600-TALET

Temat för årets första historiska vandring var "Sverige som stormakt på 1600-talet". Ett 60-tal personer mötte upp vid Hembygdsgården den 13 maj och under ledning av Kalle Bäck besökte vi Tjuvakärret och fick både se och höra anledningen till att Sverige var en stormakt under ca 100 år.

Under denna tid hade Sverige bara 1,5 miljoner invånare. Vilket jämfört med andra stormakter som England, Frankrike och Polen var väldigt lite. Befolkningen i dessa länder var 10-15 gånger större. Tjuvakärret ligger mitt i skogen nordväst om Trehörna vid Sjöbo och vägen mot Bonderyd.

En starkt bidragande orsak till Sveriges storhetstid var tillgången på skog och träd för framställning av träkol och tjära. Träkol var viktigt både för brytning av malm och framställning av järn i masugnar och i våra järnbruk. Tjäran var viktig som impregneringsmedel för virke och rep på fartyg. Andra länder i Europa saknade stora skogar vilket gjorde att träkol, tjära och järn blev en

betydande exportvaror för Sverige och genererade stora inkomster för landet. Under 1600-talet producerades ca 60 % av allt järn i Sverige. Framställning av träkol, tjära och järn var mycket reglerat i Sverige.

Bönder och torpare blev ålagda att producera träkol och tjära och både skatt för bönder och arrenden för torpare betalades på detta sätt. Staten styrde prisnivåer genom att öka eller sänka produktionen när det behövdes. Sverige agerade precis som dagens oljeländer gör när det gäller priset på olja. En fjärde bidragande orsak till Sveriges storhet var tillgången på koppar, framförallt i Falun och Åtvidaberg.

Dagens första stoppet gjordes mellan Hässlesund och Sjöbo där vi kunde se resterna av en gammal kolarkoja. I den lilla kojans, 1,5*1,5 meter, bodde kolaren som oftast var en torpare under 2-3 veckor vilket var den tid det tog att omvandla gran och tall till träkol som sedan levererades till järnbruket i Boxholm. Att sköta en kolmila innebar arbete dygnet runt. Milan fick aldrig börja brinna utan bara glöda. Arbetet var också farligt när kolaren skulle klättra upp på de konformade väggarna för att packa och täta så det inte kom in för mycket luft i milan. Bara i Trehörna fanns under denna tid ett 50-tal platser där träkol framställdes.

Dagens andra stopp gjordes i Tjuvakärret vid en liten torpruin som var bebodd fram till 1913. Vid ruinen kunde man se spår och rester av en tjärdal. En tjärdal är en trattformig grop, utgrävd i en jordslutning, som används för att producera trä-tjära. Mot gropen byggs en lutande trä- eller stenbotten och i gropen upphettas kådrik ved, oftast gamla tyrerika tallstubbar och ut rinner tjära. Vid ruinen kunde vi också se resterna efter en gammal jordkällare som byggdes 1871. Som fuktspärr i taket användes björknäver. Ett fantastiskt material som efter 150 år fortfarande visade sig vara intakt och fyllde sin funktion.

Efter fikapaus gjordes dagen sista stopp vid "Fagerhulta tall" och till sist de gamla blocksänkorna vid Sjöbo. Tallen som är drygt 450 år sägs bota tandvärk om man vid fullmåne biter på en liten trästicka och sedan sticker in den i barken och avslutar med att gå tre varva baklänges runt trädet. Blocksänkorna bildades vid inlandsisens återtåg för ca 12 000 år sedan och de i Trehörna är de största i södra Sverige.

Text & Bild: Christer Ignell

OVÄNTAT BESÖK TILL TREHÖRNA

Det är söndagskväll, 22 april och dörrklockan pinglar. En ung kvinna frågar om hon kan få fylla på sitt förråd av vatten. Vid grinden står en man och två cyklar.

Medan vattnet strilar ner i vattensäckarna berättar Sandra, som hon heter, att de ska cykla till Umeå. Den här natten tänker de tälta i Trehörna. Vi rekommenderar vindskyddet vid badplatsen och några minuter senare har de installerat sig där. Att komma till Trehörna just denna kväll är perfekt. Vindstill, underbar solnedgång och mycket fågelkvitter. Bättre kan det knappast bli en aprilkväll.

Vägen hit har dock varit lång. Sandra och Jonas, som kommer från Tyskland men bor i Umeå, bestämde sig för att ta ett friår på cykel. En noggrann planering gjordes och för 11

månader sedan begav de sig iväg. Slutmålet blev Irans huvudstad, Teheran. Närmare 20 länder har de passerat.

Nu är de alltså på väg hem till Umeå igen där Sandra återgår till sitt arbete 1/6.

Ytterligare en "person" deltar i resan, dock utan större arbetsinsats. Fanti, en grå mjukis-elefant, sitter på packningen vid framhjulet. Denna maskot verkar bringa stor lycka för resenärerna. Överallt har de blivit väl mottagna och de har haft en toppen resa!

Sandra och Jonas hoppas ni vill följa deras resa på: derelefantkommtmit.blogspot.eu

I nuläget ligger de dock lite efter med skrivandet.

Text & Bild: Birgitta Bäck

TREHÖRNA RÖDAKORSKRETS VÅFFELDAG

Söndagen den sjätte maj var det dags för Röda Korsets årliga våffeldag. Det var en strålande förmiddag och det var mycket folk som hade samlats vid hembygdsgården.

Det hade bakats, saftats, syltats och gjort handarbete som såldes och blev till priser. Det var 57 personer som gick tipspromenaden man fick verkligen "gnugga de grå" för det var inga lätta frågor. Efter tipspromenaden var det gott att få njuta av nygräddade våfflor med grädde och sylt. De lyckades sälja sju lotterier. Trots att det var mindre folk än förra året så var summan mer det här året. De fick in 7710 kronor vilket var en summa som arrangörerna var nöjda.

Hela summan kommer oavkortat gå till flyktingar i Myanmar, Burma och Bangladesh. Tack alla ni som fixade det så bra!

Text & Bild: Kicki Svenberg

TREHÖRNADAGEN BLIR DEN 1 SEPTEMBER

Välkomna den 1 september till en dag fylld av gemenskap, en dag som präglas av Trehörnas föreningars verksamhet. Vi kommer också att sätta fokus på Trehörnas utveckling och möjligheter. Kom och var med hela dagen eller på de programpunkter du vill.

Program 1 september

13.00 Rönnestad - Modern köttproduktion

De som vill samåka samlas vid Hembygdsgården kl. 12.45. Kl. 1300 visar Janne Segersson upp sin nya ladugård och berättar om sin produktion av köttdjur

14.00 Fällan - Trehörna Jaktvårdsförening

Ordförande Andreas Linder berättar om föreningens verksamhet och låter den som vill prova på lerduveskytte till självkostnadspris.

15.30 Lusthuset – Bygdens utveckling

Byalagets ordförande Sture Brolin inleder och välkomnar Per Karlsson från Behmska

stiftelsen berättar om stiftelsens möjligheter att stödja event i Trehörna.

Kommunchef Ingmar Unosson berättar om hur han ser på Ödeshögs kommuns möjligheter. Holavedens Handelshus finns på plats och kaffe serveras. Utställning om Trehörnabladets 20 år.

17.00 Tipspromenad – Röda Korset

Passa på att ta en tipspromenad genom byn

18.00 Återsamling Lusthuset – grillar igång

Ta med det du vill grilla och dricka. Boulespel, kubb och krocket för de som vill. Trehörna manskör medverkar "Grillning" och lekar för barn på Lustholmen

Arrangörer: LRF, Svenska kyrkan, Trehörna byalag, Trehörna fiskevårdsförening, Trehörna Jaktvårdsförening, Trehörna Röda korset och Ödeshögs Kommun,

Frågor om dagen, kontakta Sture Brolin på 0140-341 24 eller sture.brolin@outlook.com

Text & Bild: Sture Brolin

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Så har en ovanlig vår gått över i försommar. Efter en lång och kall förvår där isen på Trehörnasjön låg till i mitten av april fick vi i maj veckor av högsommarvärme.

Vädret växlar men aktiviteterna under året återkommer med regelbundenhet. Vi har tillsammans firat Valborg, haft påskpyssel, genomfört en städdag med mera.

Vi har också haft ett politiskt samtal med företrädare för de olika partierna i kommunfullmäktige. Det var ett led i att lyfta fram Trehörna för politiker och tjänstemän i kommunen och ge oss trehörnabor en möjlighet att ställa frågor och få svar på det som berör oss inför valet. Många kom och

samtalet blev väldigt bra. Mer om detta kan ni läsa i detta nummer.

Framför oss ligger traditionsenligt midsommarfirande men också den andra Trehörnadagen som vi arrangerar tillsammans med Ödeshög Kommun. Denna gång genomförs den också som ett samarbete Trehörnaföreningarna emellan. Olika aktiviteter kommer att avlösa varandra under dagen. Avsatt redan nu lördagen den 1 september till att delta i Trehörnadagen. Vi återkommer i mitten av augusti med närmare information.

Vi ses i sommar och självklart också på Trehörnadagen!

STURE BROLIN

VALBORG PÅ TREHÖRNA BADPLATS

I Trehörna är det en gammal tradition att fira vårens ankomst med brasa, sång och vårtal vid Trehörnabadet. Valborg 2018 var inget undantag även om vårsol och värme uteblev och ersattes av mörka moln, småkallt väder och ett par ordentliga regnskurar.

Trots det dåliga vädret hade knappt hundra personer samlats när Byalagets ordförande Sture Brolin hälsa alla välkomna. I det kalla vädret spreds en skön värme från elden som tändes av Tomas och Anders.

Trehörna manskör, under ledning av Sture Brolin, går från klarhet till klarhet och underhåll med vacker sång. Kören inledde med sången "Längtan till landet", av de flesta mera känd som "Vintern rasat ut". Sången är en våra mest kända vårsånger och skrevs på 1830-talet av Herman Säterberg. Efter ytterligare fem sånger avslutade

kören med "Sköna maj, välkommen", även det en av våra traditionella vårsånger från 1800-talet.

Årets vårtal hölls av Gunni Karlsson. Gunni talade om det allt hårdare och tuffare klimatet i dagens samhälle och påtalade att det krävs tolerans och öppenhet från alla och att ingen ska behöva diskrimineras på grund av religion, politik eller härkomst. Vårtalet avslutades med ett fyrfaldigt leve för våren.

För de som ville fanns också korv, läsk, kaffe och kakor att värma sig med i kvällskylan. Kvällen brukar avslutas med ett mindre fyrverkeri. I år hade bylaget beslutat att avstå från detta vilket är till glädje för många men också saknat av flera som tycker det är vackert och stämningsfullt med smällar och stjärnfall över den mörknande himlen.

Text: Christer Ignell

BEHMSKA STIFTELSENS ÄNDRADE REGLER

Viktig information till alla som bor i Trehörna eller har anknytning hit. Behmska stiftelsens styrelse har den 9 dec. 2017 reviderat och preciserat stiftelsens bidragsregler.

Stiftelsen kan ge bidrag i följande fall:

Till studerande under 25 år folkbokförda i Trehörna.

Till studerande under 25 år med anknytning till Trehörna. Den sökande ska då ha bott cirka 5 år i Trehörna och varit folkbokförd här något av de senaste 5 åren.

Till behövande i Trehörna för bidrag till utrustning, sjukvårdskostnader m.m. för att underlätta den dagliga livsföringen och som inte bekostas av stat och kommun.

Till behövande med anknytning till Trehörna för bidrag till utrustning, sjukvårdskostnader m.m. för att underlätta den dagliga livsföringen och som inte bekostas av stat och

kommun. Den sökande ska då ha bott i Trehörna cirka 15 år och varit folkbokförd här något av de senaste 10 åren. Styrelsen kan göra undantag från denna regel och bevilja bidrag, om den sökande har varit bosatt i Trehörna under mycket lång tid, men inte något av de senaste 10 åren.

Till föreningar och organisationer i Trehörna för opolitisk ungdomsverksamhet.

Till föreningar och organisationer med anknytning till Trehörna för opolitisk ungdomsverksamhet. Verksamheten ska då vara förlagd till Trehörna eller minst 5 ungdomar från Trehörna ska aktivt delta i föreningens verksamhet på annan ort.

På uppdrag av styrelsen och välkomna med era bidragsansökningar.

Text: Kalle Bäck

att man måste diskutera frågan vidare.

Det framgick tydligt under kvällen att det finns stora likheter mellan partierna i kommunpolitiken även om de lägger tyngdpunkten lite olika. Socialdemokraterna betonar bostadsbyggande, företagande och behovet av tuffare marknadsföring. Moderaterna framhåller näringslivsutveckling som avgörande för kommunens framtid. Miljöpartiet lägger stor vikt vid boendefrågor, företagande inom gröna näringar och turism.

Kristdemokraterna lyfter fram tillväxtfrämjande åtgärder och välfärdsfrågor. Centerpartiet vill stärka lokalsamhället och satsa på infrastruktur.

Två frågor blev trots ett långt och givande samtal i stort sett hängande i luften. Barnfamiljer ställer sig ofta frågan hur det blir med barnomsorg, skola och skolskjuts om man flyttar till exempelvis Trehörna. De behöver ett klart och tydligt svar. Endast Kristdemokraternas Annicki Oscarsson lyfte möjligheten att teckna ett avtal med Tranås kommun om skolskjuts. Den andra frågan handlade om de lediga tomterna i Trehörna. Tre partier hade framhållit bostadsbyggande som ett av de viktigaste frågeområdena men frågan om hur partierna ställer sig till att Ödeshögsbostäder skall bygga på de lediga Tomterna i Trehörna blev helt obesvarad.

Detta politiska samtal var ett led i byalagets strävan att öka politikernas och tjänstemäns intresse för och kunskap om Trehörna. Ska vi i Trehörna kunna påverka vår egen framtid är denna satsning viktig. Nästa steg blir på Trehörnadagen lördagen den 1 september som genomförs som ett samarbete mellan Trehörnas olika föreningar. Det är viktigt att många Trehörnabor sluter upp vid det tillfället.

Text & Bild: Sture Brolin

LYCKAT GOURMETTRACE - MAT & PRAT

Efter ett års uppehåll var det åter dags för Gourmettrace. Lördagen den 17 mars pågick matlagning på hög nivå i många hem. Tjugotre personer skulle ju komma och äta förrätt, huvudrätt och efterrätt på olika ställen.

Mellan de olika maträtterna var det en smärre folkvandring inne i byn då man skulle komma i tid till nästa måltid.

Nöjda och glada, mätta och belåtna samlades sedan alla i Lusthuset för fortsatt prat.

Där genomfördes också en tävling i tre delar. Dels var det en variant av *Så skall det låta* och dels en form av *På spåret*. Tävlingen avslutades med en snabbfrågesport med ja- och nej-frågor där det gällde att avge fel svar. Och tro det eller ej men bästa lag vann.

Text & Bild: Kicki Svenberg

POLITISKT SAMTAL INFÖR VALET I LUSTHUSET

Trehörna byalag var tidigt ute. Redan i januari bjöd byalaget in till det politiska samtal som genomfördes den 3 maj i Lusthuset. Samtliga partier i kommunfullmäktige infann sig utom Ödeshögspartiet. Byalagets ordförande Sture Brolin hälsade det 30-tal personer som infunnit sig välkomna och hoppades att samtalet skulle komma att präglas av tankar om framtiden, lyssnande och öppenhet för nya lösningar.

Turordningen för partierna lottades fram och varje parti presenterade sina två huvudområden inom kommunpolitiken. Sverigedemokraternas representant **Lars-Göran Bonander** inledde med att tala om behovet av mer poliser. På frågan om vilka kommunpolitiska frågor han ville driva svarade han åldringsvård. Centerpartiets **Roger Silfver**, Miljöpartiets **Håkan Strotz** och Socialdemokraternas **Anders Karlsson** tog alla tre upp boende och bostadsbyggande som ett av de viktigaste områden att arbeta med nästa mandat-period. Man nämnde möjligheten att få bygga i etapper, att bygga ungdomslägenheter och att profilera boendet på landsbygden. Kristdemokraternas **Annicki Oscarsson** och Moderaternas **Jonas Andersson** framhöll tillväxt, näringslivsutveckling och företagande som mest angeläget. Bredbandsutbyggnad och företagsparken vid E4:an betonades samt vikten av att anställa en näringslivsutvecklare. Dessa frågor togs även upp av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Utöver detta tog Centerpartiet upp infrastruktur och kommunikation och Kristdemokraterna välfärdsfrågor som barnomsorg, skola och äldreomsorg.

Efter några frågor från publiken gick samtalet över till vad kommunen kan göra för att underlätta för inflyttning och boende på landsbygden. Sture Brolin inledde med några frågor till partiföreträdarna. Vad kan man göra för att locka till boende på landsbygden? Vad kan det vara som gör att barnfamiljer tvekar och hur kan man undanröja grunden för denna tvekan? Hur kan man få igång byggande på lediga tomter?

Flera partiföreträdare började med att betona vikten av att alla, såväl boende i kommunen som politiska

företrädare, talar väl om landsbygden och om Ödeshögs kommuns positiva utveckling inom bland annat skolan. Centerpartiets Roger Silfver betonade vikten av att stärka lokalsamhället och stötta byalagen. Miljöpartiets Håkan Strotz ville öka smidigheten i handläggning av frågor kring byggande och företagande. Kristdemokraternas Annicki Oscarsson och Moderaternas Jonas Andersson framhöll vikten av att byalag och föreningar måste ges goda möjligheter att vara med och påverka den nya översiktsplanen. Annicki betonade också att det är viktigt för Boet-Trehörnaområdet att man kan teckna ett avtal med Tranås kommun om barnomsorg, skola och skolskjutsar. Moderaterna lyfte frågan om man borde avskaffa eller åtminstone sänka avgifterna för bygglov. Sverigedemokraternas Lars-Göran Bonander framhöll att det är på riksnivå som de avgörande besluten fattas och att Sverige bör följa exemplet Norge som har en stark landsbygdsutveckling med bland annat differentierade arbetsgivaravgifter. Några synpunkter på vad kommunen kan göra hade han inte. Alla partiföreträdare var rörande överens om att marknadsföringen av lediga tomter och kommunen som helhet varit dålig.

Första synpunkten från publiken var ett förslag från Per Karlsson om att alla barn och ungdomar skulle få en taxiresa per vecka vilket skulle underlätta för dem att kunna ägna sig åt fritidsaktivitet i exempelvis Tranås. Centerpartiets Roger Silfver och Kristdemokraternas Annicki Oscarsson visade intresse för förslaget men hänvisade också till möjligheten att anlita Östgötatrafikens närtrafik till låg kostnad. Denna möjlighet kände de flesta inte till. Ingen information ha gått ut och det är inte lätt att söka på internet efter något man inte vet finns.

Nästa fråga kom från Kalle Bäck som undrade hur partierna ställer sig till gruvbrytning i Norra Kärr. Samtliga partier utom Socialdemokraterna tog av miljöskäl tydligt avstånd från planerna på gruvbrytning. Socialdemokraternas Anders Karlsson var ärlig nog att säga att det fanns olika åsikter inom partigruppen och